

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 22
The Central Elections Committee for the 22nd Knesset

Justice Hanan Melcer
Deputy President of the Supreme Court
Chairman of the Central Elections
Committee

القاضي حنان ملتسر
نائب رئيس المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט חנן מלצר
המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 43/22

העותרים : 1. שחר בן-מאיר
2. רשימת המועמדים "צדק חברתי בראשות אבי ילאו"
נגד

המשיבים : 1. ישראל גנץ
2. יאיר רביבו (נמחק)
3. שי אלון
4. בני קצובר
5. צחי דיקשטיין
6. איציק שדמי
7. חיים פלק
8. שרה אליאש (נמחקה)
9. משה סוויל
10. חגי לובר
11. מפלגת הליכוד
12. היועץ המשפטי לממשלה
13. מבקר המדינה

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959

העותר 1 : בעצמו
בשם העותרת 2 : עו"ד גיא בוסי
בשם העותרים 1-10 : עו"ד שמחה רוטמן
בשם המשיבה 11 : עו"ד אבי הלוי
בשם המשיב 12 : עו"ד הדס ערן
בשם המשיב 13 : עו"ד יצחק בקר

עמוד 1 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

החלטה

1. עניינה של העתירה שבכותרת, בטענת העותרים כי בכוונת המשיבים 10-1 (למעט המשיבים 8 ו-8 שנמחקו, בהסכמה, מהעתירה), בצוותא עם המשיבה 11, להפעיל מחר, יום הבחירות לכנסת ה-22, מערך הנקרא: "שומרי הסף" (להלן: הארגון), במסגרתו יוצבו גורמים מטעם המשיבים הנ"ל, שיבצעו פעולות ביקורת ואכיפה המעוררות חשש לעבירות של הפרעה לבחירות, בהתאם להוראות סעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת, התשכ"ט-1969.

2. נוכח האמור לעיל – העותרים סבורים כי יש להורות על מתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959, שיאסור על פעילות הארגון האמור ביום הבחירות. טעם נוסף, בגדרו יש מקום להוציא, לשיטת העותרים, צו מניעה שיאסור על המשיבים 10-1 לקיים את הפעילות המתוכננת, עולה לנוכח היקף פעילותו הכספית והפוליטית של הארגון המחייבים את רישומו של הארגון אצל **כב' מבקר המדינה** כ"גוף פעיל בבחירות" (בהתאם להוראות סעיף 10ג לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973).

3. אפנה תחילה לתיאור הרקע העובדתי הניצב בבסיס העתירה, ולטענות הצדדים במכלול.

תמצית הרקע הרלבנטי וטענות הצדדים

4. לטענת העותרים, המידע על הקמת הארגון מקורו באתר אינטרנט שהמשיבים 10-1 הקימו לצורך גיוס כספים לפעילותו של הארגון, בגדרו נכתב, בין היתר, כדלקמן:

"מטה "שומרי הסף" קם כדי לשמור על המשקיפים היהודים ביישובים הערבים. ביום הבחירות אנחנו מתכוונים לשלוח מאות שומרים שיעמדו בפתח הקלפי ויתנו תמיכה למשקיפים שלנו ברחבי הארץ..."

5. העותרים סבורים כי מתווה הפעילות שתואר לעיל, על אף שנוסח בכלליות, מעורר חשש לכך שמעשי הפעילים במסגרת הארגון יביאו ליצירת מהומות בסמוך למקום הקלפי, ובכך יפריעו למהלך הסדיר של הבחירות (עבירה לפי סעיף 119 לחוק הבחירות לכנסת). זאת ועוד. לטענת העותרים, הארגון מקיים "פעילות בחירות", כהגדרתה של זו בחוק מימון מפלגות, ובנסיבות אלה יש לבחון האם פעילותו הכספית הכוללת עולה על הרף הקבוע בחוק זה (העומד על 101,700 ש"ח), דבר שמחייב את רישומו כ"גוף פעיל בבחירות". בהקשר לאמור, העותר 1 הביא בתחילה ראיות שונות מהן עלה כי בכוונת הארגון לגייס תרומות בסך העולה על הסכום המינימלי שנקבע לכך בחוק מימון מפלגות. אולם, כפי שיצוין להלן בבקשה להוספת ראיות שהוגשה מטעם העותר – עם הגשת העתירה, הופחת סכום התרומות שבכוונת הארגון לגייס אל מתחת לרף המחייב את רישומו כ"גוף פעיל בבחירות".

עמוד 2 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 دוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

www.bechirot.gov.il אתר האינטרנט الموقع

6. בתגובה לעתירה, שהוגשה על פי הוראתי שיעשו כך – המשיבים 1-10 הודיעו כי מטרת הארגון היא להפיג את החשש מפני זיופים במהלך יום הבחירות, באופן שאין בו כדי לייצר הפרעה כלשהי למהלך הסדיר של הבחירות, לרבות יצירת מהומות או התקהלויות, שכן מטרת ההתארגנות היא "לגייס אנשים שיעמדו מחוץ למתחמי הקלפי ובאופן שאין בו כל הפרעה להליך הבחירות ויתנו תמיכה למשקיפים ולחברי וועדה. התמיכה יכולה להיעשות בעצם הידיעה של המשקיף או חבר הוועדה, שהוא לא לבד, ושם הוא צריך לצאת מאיזור הקלפי לצורך דיווח על אי סדרים, למשטרה או לוועדת הבחירות, לא ימצא את עצמו בודד בשטח לא מוכר, כשמדברים סביבו בשפה שהוא אינו מבין, ולעתים אף מאיימים עליו". עוד צוין מטעם המשיבים 1-10, כי כאשר יתרחש אירוע חריג, פעילי הארגון יזעיקו את גורמי המשטרה ומערך הפיקוח של ועדת הבחירות לבקשת חבר ועדת קלפי, בנסיבות בהן אין בידו לקרוא בעצמו לגורמים אלה.

מכלול הפעולות הנ"ל, לשיטת המשיבים 1-10, אף אינן עולות כדי "פעילות בחירות", לפי אחת מהחלופות המנויות בסעיף 1 לחוק מימון מפלגות, וממילא אין בהיקף הכספים אותם הארגון מבקש לגייס, כדי לחייב את רישומו כ"גוף פעיל בבחירות" (ראו: מב"כ 3/22 הליכוד נ' זזים – קהילה פועלת (15.09.2019)).

7. המשיבה 11, הודיעה כי היא איננה יוזמת, מנהלת או מממנת את פעילות הארגון, וכי בהיעדר תשתית ראייתית כלשהי, יש לטעמה לדחות את העתירה כלפיה על הסף.

8. המשיב 12, היועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועמ"ש), טען בתגובתו הראשונית לעתירה, שהוגשה לפי הוראתי, כי התמונה המצטיירת ביחס לפעילות הארגון, איננה ברורה דיה, וביצוע פעולות פיקוח על מהלך ההצבעה ופעילות חברי ועדות הקלפי, אף עלול להגביר את החשש להגברת המתיחות בסביבת הקלפיות ואולי גם לשיבוש סדרי ההצבעה. על כן, היועמ"ש סבור כי העניין "מצדיק בירור מעמיק יותר ביחס לאופי הפעילות המתוכננת".

9. זה המקום לציין כי לאחר הגשת העתירה, הוגשה בקשה להוספת ראיות מטעם העותר, שלפיה עם הגשת העתירה, נערכו שינויים באתר האינטרנט של הארגון, ביחס לאופי הפעילות המתוכננת וליעד גיוס התרומות. בתגובה לבקשה זו, המשיבים 1-10 ציינו כי אין לתיקונים שנערכו באתר האינטרנט של הארגון זיקה כלשהי לנטען בעתירה, ואין באמור בבקשה להוספת ראיות כדי לשנות מהמסקנה כי דין העתירה להידחות, לשיטתם.

10. במסגרת דיון שהועדתי לבירור המכלול, ואשר התקיים בנוכחות הצדדים בתאריך 15.09.2019 – התייצב המצהיר מטעם המשיבים 1-10 (המשיב 7, מר חיים פלג), אשר העיד ביחס לפעולות המתוכננות על-ידי הארגון וכן מסר הבהרות נוספות (למשל, כי חל איסור על הפעילים לשאת נשק חם, או קר). לאחר הדיון הנ"ל, הוריתי למשיב 11 להגיש הודעה משלימה מטעמו, בגדרה יבהיר את עמדתו ביחס לסעדים המבוקשים בעתירה, לנוכח ההסברים שנמסרו בדיון על

עמוד 3 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

מתווה הפעולה המתוכנן של המשיבים 1-10. בנוסף, הוריתי לבא-כוח המשיבים 1-10 להעביר את ההנחיות בכתב שעל-פיהם יפעלו פעילי הארגון שישתתפו במיזם במהלך יום הבחירות (להלן: ההנחיות).

11. בהתאם להחלטתי הנ"ל, היועמ"ש השיב כי בכפוף להבהרות שנמסרו מטעם המשיבים 1-10, לפיהן פעילי הארגון יעמדו מחוץ למתחם הקלפיות, במרחק של עשרה מטרים לפחות, בקבוצות של שלושה עד ארבעה אנשים בכל מתחם, כשבכוונתם רק להביע תמיכה במשקיפים במידת הצורך ולקרוא לסיוע המשטרה, בנסיבות שידרשו זאת – הרי שלעמדתו, אין בשלב זה תשתית ראייתית המצדיקה את מתן הצווים המפורטים בעתירה. יחד עם זאת, היועמ"ש ציין כי יש להורות לארגון למסור את פרטי הקלפיות שבקרבתן בכוונתו להציב פעילים מטעמו.

12. המשיבים 1-10 הודיעו כי בהתאם להוראות שניתנו להם במהלך הדיון, נקבעו על-ידם ההנחיות, ובקשר לכך הם צירפו לעתירתם מסמך שכותרתו: "תדרוך פעילות שומרי הסף – דף הנחיות לפעילים העומדים מחוץ לקלפיות".

זהו נוסח מסמך ההנחיות במלואו:

"פעיל יקר, בימים אלו נושא המצלמות לא יורד מסדר היום הציבורי. הדבר הביא להעלאת המודעות באשר להתנהלות הזיופים המרובים ולמשמעויות הפוליטיות רחבות ההיקף כאשר כל קול עלול להשפיע על מנדט לכאן או לכאן.

לצד החשיפה והעלאת המודעות, גוברים החששות של חברי הועדה והמשקיפים היהודים שבאו לעשות הכל על מנת לשמור על טוהר המידות.

בכדי להשרות ביטחון בקרב כלל חברי הועדה והמשקיפים הוחלט לגייס אזרחים שיסתובבו באזורי הקלפיות ויתנו השראת בטחון נוספת וידידותית יותר עבור עובדי הקלפיות.

לשם כך נחדד מספר נהלים:

1. אתם שומרי הסף, אינכם רשאים לאכוף את החוק בשום צורה אלא לעדכן באופן מידי את גורמי הביטחון והכוחות האמונים על כך.
2. הינכם אזרחים לכל עניין ודבר, ועל כן עליכם להישמע להוראות כוחות הביטחון בכל רגע נתון.
3. אין לשאת נשק, חם או קר, במסגרת הפעילות ב"שומרי הסף".
4. חל איסור מוחלט לבוא בלבוש המזוהה עם מפלגה כזו או אחרת. כל שכן לבוש המתריס (חולצות עם כיתובים פוליטיים או מתגרים).
5. אין צורך לבצע צילום רציף של המתרחש בסביבות הקלפי. אולם, במקרה של אירוע חריג, האירוע צריך להיות מתועד על ידיכם בכל אמצעי ברשותכם.
6. חל איסור מוחלט להיגרר לפרובוקציות של תושבי האזור או של מפלגות אחרות.

עמוד 4 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, اورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

7. יש להיאזר בסבלנות ולא להיגרר לדמגוגיה של חברי כנסת מהשמאל וארגונים אחרים שמטרתם לפגוע בהליך התקין של יום הבחירות.
8. בעת עזיבה שלכם את אזור הקלפי, עליכם לעדכן את צוות המטה ולהודיע על הגעה אל מחוץ לכפר בו שהיתם.
9. בעת אירוע פח"ע עליכם להישמע לכוחות הבטחון.

זכרו,

תפקיד שומרי הסף הוא להשרות בטחון בקרב חברי הועדה והמשקיפים היהודים באשר הם, ללא קשר למפלגה כזו או אחרת. עליכם לסייע לכל אחד שחש סכנה.

אנו סמוכים ובטוחים כי עצם הגעתכם לאזורי חיכוך הינה סיכון שלקחתם על עצמכם, אך יחד עם זאת, חשוב שתזכרו שיש לסייע ולהביא לכך שיום הבחירות יהיה ברמה מקצועית ואמינה, דבר המהווה נדבך מרכזי בשמירה על הדמוקרטיה, וחשוב שדבר זה יעמוד לנגד עינכם. חשוב מכל, יש לשמור על חיי חברינו אך לא פחות מכך, חשוב שתשמרו על עצמכם.

בברכה

צוות מטה שומרי הסף" (ההדגשות במקור – ח"מ).

13. עתה לאחר שהצגתי את ההתפתחויות ואת טענות הצדדים – אעבור לליבון הדברים.

דיון והכרעה

14. לנוכח האמור בדף ההנחיות שהוצא על-ידי המשיבים 1-10, ובהינתן הצהרת המשיב 7 בשם הארגון בדיון שנערך בפניי, לפיה אין בכוונת הפעילים להימצא בתחום מתחם הקלפי לכל אורך שהותם באזור בו הוצבו במשך היום – סבורני כי **בעת הזו**, לא הונחה בפניי תשתית ראייתית המצדיקה מתן צו מניעה **גורף** שיאסור על הפעילות המתוכננת למחר, יום הבחירות, על-ידי הארגון. זאת, הן ביחס לצוויים הכלליים המבוקשים לפי סעיף 119 לחוק הבחירות, והן ביחס להוראות סעיף 10ג לחוק מימון מפלגות. קביעה זו מתבססת על האמור בדף ההנחיות ונשענת על הזכויות החוקתיות המבטיחות חופש תנועה, חופש הפגנה וחופש דיבור.

15. יחד עם זאת, נוכח הצהרות המשיבים בפניי, ניתן בזאת צו מניעה מצומצם, האוסר על פעילי הארגון להימצא בתחום מתחם הקלפי בכל תרחיש שהוא, או לסטות מההוראות בדף ההנחיות. עם זאת, פעילי הארגון רשאים להימצא במרחק העולה על עשרה מטרים מהקירות החיצוניים של מקום הקלפי, ובמקרה הצורך, הם רשאים לקרוא לגורמי המשטרה ונציגי מערך הפיקוח של ועדת הבחירות. צו המניעה המצומצם הנ"ל מוצא בשים לב לחשש הנזכר בעתירה מפני הפרעה למהלך התקין של הבחירות, ובשים לב להוראות סעיף 126(5) לחוק הבחירות, הקובעות איסור דומה – לגבי המרחק ממקום הקלפי שממנו ניתן לקיים תעמולת בחירות.

עמוד 5 מתוך 6

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, اورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

16. בנוסף, ובהמשך להחלטתי ב-ה"ש 7/22 ע"ד אלה נ' הליכוד (26.08.2019), ניתן בזאת צו מניעה האוסר על פעילי הארגון וכל מי שקשור אליהם, לצלם, או לתעד בכל דרך אחרת את מקום הקלפי, לרבות צילום הבוחרים המגיעים למקום כדי להצביע, ואלה היוצאים ממנו.
17. הצווים המנויים בפיסקאות 15-16 שלעיל יחולו על המשיבים 1-10, וכן על כלל פעילי הארגון.
18. לצד האמור, על המשיבים 1-10 למסור לוועדת הבחירות המרכזית היום עד השעה 23:00, את הפרטים הבאים: האזורים ומקומות הקלפי המדויקים בהם יוצבו פעילי הארגון; מיקומו של "מטה" הארגון הנזכר בסעיף 8 להנחיות; מספר הטלפון שיועבר לפעילים ליצירת קשר עם אותו "מטה" וכן שמם ומספרי הטלפון של הגורמים שינכחו ב"מטה" הארגון ביום הבחירות.
19. לנוכח הקירבה בה אנו מצויים ליום הבחירות, ולנוכח האפשרות להתפתחויות אפשריות בפעילות הארגון שאולי יצריכו מתן צווים נוספים – תינתן החלטה סוגרת בהליך דנא רק לאחר יום הבחירות.
20. אציין לבסוף, למען הסר ספק, כי אין בהחלטה זו כדי להשליך על החלטות של משטרת ישראל או גורמי האכיפה, במסגרת סמכויותיהם לפי כל דין, בכל הנוגע לפעילי הארגון ביום הבחירות, מקום בו רשויות האכיפה יסברו כי הפעילים מבצעים עבירה פלילית כלשהי, ובכלל זה עבירה של הפרעה למהלך התקין של הבחירות.

ניתנה היום, ט"ז באלול התשע"ט (16.09.2019).

חנן מלצר, שופט
המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-22